

Економіка і організація виробництва

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>15 Автоматизація та приладобудування</i>
Спеціальність	<i>151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології</i>
Освітня програма	<i>«Комп'ютерно-інтегровані системи та технології в приладобудуванні», «Комп'ютерно-інтегровані технології виробництва приладів», «Роботизовані і автоматизовані системи неруйнівного контролю та діагностики»</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити, 120 годин (лекції: 6 год, практичні: 4 год, СРС: 110 год)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	<i>Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Іванова Тетяна Валеріївна (tetyana.v.ivanova@gmail.com) Практичні: кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Іванова Тетяна Валеріївна (tetyana.v.ivanova@gmail.com)</i>
Розміщення курсу	<i>Кампус, Google classroom</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою курсу є опанування знань, умінь та практичних навичок, необхідних для прийняття відповідних економічних рішень на різних рівнях підприємства. Після засвоєння курсу у студентів сформується відповідні загальні компетенції (ЗК), фахові компетентності (ФК), а також програмні результати навчання (ПР).

Загальні компетентності:

- ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності:

- ФК 11. Врахування комерційного та економічного контексту при проектуванні систем автоматизації.

Програмні результати навчання:

- ПР 16. Вміти врахувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень.
- ПР 17. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних

переконань з урахуванням соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Базується на знаннях дисциплін «Вища математика», «Філософія» та забезпечує дисципліни «Основи менеджменту», «Основи маркетингу», «Основи підприємництва» та «Управління проектами». Навчальна дисципліна забезпечує прикладні дисципліні навчального плану рівня ВО перший (бакалаврський).

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. Економічні основи виробничо-господарської діяльності підприємства

Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства.

РОЗДІЛ II. Ресурсне забезпечення підприємства.

Основні та оборотні засоби підприємства.

Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві.

РОЗДІЛ III. Економічні результати та ефективність виробництва.

Витрати виробництва та собівартість продукції. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку.

Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства.

РОЗДІЛ IV. Основи організації та планування виробництва.

Організація основного виробництва на підприємстві.

Технологічна та організаційна підготовка виробництва.

Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання.

Прогнозування і планування діяльності підприємства.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова

1. Войтко С. В., Іванова Т. В. Економіка і організація виробництва: Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальностей 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірjuвальна техніка / С. В. Войтко, Т. В. Іванова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 69 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/51103>

2. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навчальний посібник.[Електронний ресурс] – К.: Кондор -Видавництво, 2016. – 378с. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua>

3. Економіка підприємств: Навч. посібник. [Електронний ресурс] / За ред. П.С. Харіва. – Т.: Економічна думка, 2002. – 450с. Режим доступу: <http://library.tneu.edu.ua>

4. Економіка та організація виробництва: Підручник/ За заг. ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К.: Знання, 2007. – 678 с.

5. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. [Електронний ресурс] – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 488 с. Режим доступу: <http://flightcollege.com.ua>

Допоміжна

1. Афанасьєв М.В., Гончаров А.Б. Економіка підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. / За редакцією проф. М.Ф. Афанасьєва. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. – 410с.

2. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства. Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. 280с.

3. Економіка і організація хімічних виробництв. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт для студентів заочної форми навчання для студ. хіміко-технологічних спец.

/ Уклад.: О.А. Підлісна, В.В. Янковий, М.П. Дорошенко. – К.: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2002 – 20 с.

4. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.

5. Економіка та організація виробництва: Метод.вказівки до викон. організац. – екон. Розділу дипломн. проектів і курсових робіт для студ. ф-ту електроніки/ Уклад.: В.П. Пашін, В.В. Романов, Н.В. Єгорова. – К.: НТУУ “КПІ”, 2011. – 118с.

6. Єзупов Ю.А. Організація виробництва на промисловому підприємстві. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 488с.

7. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 472 с.

8. Круш П.В., Клименко О.В., Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства. Навчальний посібник. – К.: Цент учбової літератури, 2008. – 328 с.

9. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з курсу «Економіка та організація підприємства». К.: НТУУ(КПІ), 2008.

10. Онищенко В.О., Редкін О.В., Старовірець А.С., Чевганова В.Я.. Організація виробництва. Практикум: Навч. посібник. – К.: Лібра, 2005. – 376с.

11. Організація виробництва: Навч. посіб. / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. — К.: Лібра, 2005. — 336 с.

12. Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Організація виробничого процесу в часі та просторі. Потокове виробництво. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 136 с.

13. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навч. посібник. – Житомир, ЖІТІ, 2002. – 647с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань
1	Лекція 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства Основні та оборотні засоби підприємства Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві
2	Лекція 2. Витрати виробництва та собівартість продукції. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства
3	Лекція 3. Організація основного виробництва на підприємстві Технологічна та організаційна підготовка виробництва Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання Прогнозування і планування діяльності підприємства

Практичні заняття

Метою проведення практичних занять є формування у студентів наведених вище навичок, закріплення економічних знань і вмінь для вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань
-------	---------------------------------------

1	Виробнича потужність та нематеріальні активи підприємства Основні та оборотні засоби підприємства Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві
2	Витрати виробництва та собівартість продукції Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку Організація основного та допоміжного виробництва на підприємстві Прогнозування і планування діяльності підприємства
	Залік

6. Самостійна робота студента/аспіранта

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	Тема 1. <i>Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства</i>	12
2	Тема 2. <i>Основні та оборотні засоби підприємства</i>	12
3	Тема 3. <i>Кадри та продуктивність праці.</i> <i>Організація оплати праці на підприємстві</i>	12
4	Тема 4. <i>Витрати виробництва та собівартість продукції.</i> <i>Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку</i>	12
5	Тема 5. <i>Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства</i>	12
6	Тема 6. <i>Організація основного виробництва на підприємстві</i>	11
7	Тема 7. <i>Технологічна та організаційна підготовка виробництва</i>	11
8	Тема 8. <i>Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання</i>	11
9	Тема 9. <i>Прогнозування і планування діяльності підприємства</i>	11
10	<i>Підготовка до заліку</i>	6

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Заплановані види навчальних занять: лекції, практичні заняття.

Методика викладання дисципліни ґрунтується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу програми на практичних заняттях, виконання модульної контрольної роботи, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалів, інформаційних джерел.

При осягненні дисципліни увага акцентується як на теоретичних аспектах логіки прийняття економічних рішень на рівні окремого підприємства, так і на прикладному значенні економічних закономірностей, визначених законодавчими і нормативними актами правил поведінки підприємств як господарських суб'єктів. На лекціях закладаються основи розуміння студентами сутності економічних закономірностей, їх причин та наслідків. Лекція повинна

організовувати творчу думку студентів, активізувати їх роздуми над проблемою й обирати правильну тактику в вирішенні тих чи інших виробничо-господарських ситуацій. На лекціях студенти повинні вчитися усвідомлювати основні поняття та положення економіки підприємства, самостійно виділяти і засвоювати головне.

На практичних заняттях студенти виконують типові розрахунково-аналітичні задачі та опрацьовують матеріал лекційних занять. Самостійна робота студентів у ході вивчення дисципліни «Економіка і організація виробництва» проводиться за такими формами:

- опрацювання лекційного матеріалу та поглиблення розглянутих проблем на практичних заняттях;
- підготовка до заліку.

Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в робочій навчальній програмі. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Поточне та підсумкове залікове оцінювання роботи студентів здійснюється для діагностики у них рівня набутих знань й вмінь та сформованості необхідних компетентностей на основі розроблених кафедрами пакетів контрольних завдань.

Силабус розроблено відповідно до Методичних рекомендацій до складання Силабусів КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Будь-які прояви академічної недобросовісності не толеруються. Наслідки таких проявів визначаються рішенням засідання кафедри та регламентуються відповідно до «Тимчасового положення про систему запобігання академічному плагіату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Спілкування з викладачем проводиться під час лекційних та практичних занять, через ZOOM, Кампус, електронну пошту, GoogleClassroom, Платформе дистанційного навчання "Сікорський", а також через Telegram. Консультація проводиться за бажанням студентів через віртуальні способи зв'язку, що представлено вище.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

– виконання завдань на практичних заняттях (10 завдань - доповіді по темах занять, відповіді на запитання, розв'язування задач тощо).

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Виконання завдань на практичних заняттях оцінюються в 10 балів кожна:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 9-10 балів;

– «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-8 балів;

– «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 6 бали;

– «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.3. Залікова контрольна робота оцінюється в 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з чотирьох питань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми КМ, а також задачі.

Кожне запитання і задача оцінюється у 20 балів за такими критеріями:

– «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 18-20 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 15-17 балів;

– «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 12-14 балів;

– «незадовільно», відповідь не відповідає умовам на «задовільно» – 0 балів.

3. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею. Якщо сума балів менша за 60, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання залікової контрольної роботи переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею у п. 6.

4. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі бали, отримані ним на заліковій контрольній роботі, є остаточними.

6. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента):

- *Перелік питань і приклад задач, які виносяться на семестровий контроль наведено у додатку А.*

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Іванова Тетяна Валеріївна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол №14 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №10 від 24.06.2024 р.)

Перелік питань, що виносяться на залік

1. Охарактеризуйте різницю між балансовою, первісною та ліквідаційною вартістю основних засобів
2. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та кумулятивного методу нарахування амортизації
3. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та виробничого методу нарахування амортизації
4. Охарактеризуйте різницю фізичним та функціональним зносом основних засобів
5. Охарактеризуйте різницю між поняттями «фондовіддача» та «фондомісткість»
6. Надайте характеристику поняттю «рентабельність виробничих засобів»
7. Охарактеризуйте різницю між поняттями «роялті» та «паушальний платіж»
8. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері виробництва
9. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері обігу
10. Поясніть різницю між транспортним, технологічним та резервним запасами матеріальних ресурсів.
11. Надайте пояснення терміну «плинність персоналу»
12. Охарактеризуйте різницю між поняттями «виробіток» та «трудомісткість»
13. Означте різницю між основною та додатковою заробітною платою
14. Запропонуйте тарифну систему оплати праці для 2 робітників та 6 розрядів
15. Перерахуйте форми відрядної системи оплати праці
16. Поясніть різницю між формами та системами оплати праці
17. Охарактеризуйте різницю між відрядно-прогресивною та відрядно-регресивною формами
18. Опишіть структуру податків на заробітну плату
19. Опишіть відмінність за складом між собівартістю та ціною
20. Охарактеризуйте різницю між умовно-змінними та умовно-постійними витратами
21. Поясніть сутність «точки беззбитковості»
22. Поясніть параметричний метод розрахунку собівартості
23. Приведіть порядок розрахунку ціни на основі аналізу
24. Опишіть різницю між доходом та валовим прибутком
25. Опишіть типи виробництва
26. Надайте характеристику робочим місцям для різних типів виробництва
27. Приведіть структуру циклу створення і освоєння нової продукції
28. Приведіть варіанти переходу на випуск нових видів
29. Охарактеризуйте різницю між основними, допоміжними та обслуговуючими процесами
30. Охарактеризуйте заготівельну, обробну та складальну стадії
31. Опишіть відмінність між допоміжними та обслуговуючими процесами
32. Приведіть структуру виробничого циклу
33. Опишіть види руху предметів за операціями
34. Опишіть правила побудови сітьового графіка
35. Приведіть основні елементи сітьової моделі
36. Опишіть етапи побудови сітьової моделі
37. Приведіть методикку розрахунку сітьового графіка
38. Надайте характеристику критичного шляху сітьового графіки
39. Опишіть сутність оптимізації сітьових графіків
40. Приведіть основні критерії оптимізації сітьових графіків
41. Зазначте методи організації виробництва
42. Надайте характеристику потоковому виробництву
43. Приведіть класифікаційні ознаки поточкових ліній
44. Охарактеризуйте такт потокової лінії
45. Перерахуйте та охарактеризуйте плани підприємства
46. Надайте характеристику плануванню стратегічних змін
47. Окресліть необхідність та структуру бізнес-планування